

RUNAKUNA PAK APUKKUNA

Servicio de Rentas Internas charin rikuyku tillakuna yapana yuyachina pak runakunaman paykunapak kanakuna pash apukkuna.

Killkashka No. NAC-DGECCGC17-00000004 willaychiska pak killkaska niska No. 980 pak 07 pak ariwaki killa pak 2017, Servicio de Rentas Internas willarka, runakuna pak, ashtawan apukkuna churashka Mama Kamachipi pash katipaykuna Jatun Mamallakta, riksichishpa churan runakuna pak apukkuna pash ashtawan llaktakuy pak churakukuna pakta pushana rayku SRI, shuktik pura, kuna yupaychishka pi samuk pakta:

1. Apukkuna pak rikuna pash wakaychicunapash
2. Apukkuna pak uyanapak o yanapay
3. Apukkuna kullki rikuna
4. Apukkuna pak willanakuy
5. Apukkuna shukuchu pash

1. Apukkuna pak rikuna pash wakaychicunapash chaykunapak, kaykunami kan:

- a) Apukkuna allí uyachishka, ama wakllina, kuyaywan uyashaca rayku runa mañay pushana rayku.
- b) Apukkuna willashka, willanakuy, wakachikukuna, willay pash Ñawpay Manuchaski kullkimanta, paktachishpa wan ama kishpichishpa kamachi pi churashkata, kaykuna cachun wakaychiskas.

2. Apukkuna pak uyanapak o yanapay chaykunapak, kaykunami kan:

- a) Apukkuna ta kana willashka pash uyashkapash rayku pushana ruranata pak uki apukkuna pash mishashpakpash kushpanakunakuykuna.
- b) Apukkuna ta tapuna rurana pash charina kutipay utka, pak uyaya wan ruraipachakuna katipaykuna churashka.

3. Apukkuna kullki rikuna chaykunapak, kaykunami kan:

- a) Apukkuna pak tikrachina kullki kushka, ama kuna kushka, yally kullki kushka, pi ruranakuna cachun.

- b) Apukkuna ta mañana kishpichi manukullki raraykuna
- c) Apukkuna ta iwka churashpa wakllina pak kanakuna kay pushana.

4. Apukkuna pak willanakuy chaykunapak, kaykunami kan:

- a) Apukkuna ta yaykuna ta willanakuy chawpi kikin o uki kapukuna.
- b) Apukkuna ta riksina imanalla kashka killkashka pi shukuchukuna pi kashka.
- c) Apukkuna ta kan willashka kallari pi ranakuykuna pak rimachi pi chawpi kikin o uki kapikuna, jawapi pacha pash katina kikin pi, kashna pak uki apakkuna pash kanakuna pi pata pak ranakuykuna ta iwka tiyanki kan wiñankichi pi ruraipachakuna pak rimachi.

5. Apukkuna shukuchu pash chaykunapak, kaykunami kan:

- a) Apukkuna ta allychina willashka, pak kashka ta kamachi.
- b) Apukkuna ta ñitina rashkakuna pak pushana yuyashka wakllina uki uyaya churashka pi kamachi tributaria mushuk charishka rimashka rimanachiska pash kushillishka pushana.
- c) Apukkuna ta mañana rikuchishpa pash killkashka kay pushana (Administración Tributaria uyana wan mushuk charishka kamachi.
- d) Apukkuna ta killkashka tributarias rikuchishpa, pushana pash, mana allí rurashkata willay, allychinakunata willay pash allyllamikunata willay kay pushana.
- e) Apukkuna man ally rurashka pash man apukkuna mitsana.
- f) Apukkuna ta rikurishpa mana allymi nishpa pash taripaykuna kay jatun ayllukunan pushanakunaman uyayashpa nikiki kamachi.

Ashka willanakuyapak kan rikuriy ñukanchik panka web www.sri.gob.ec o kayay ñukanchik Chawpi Uyanakuna Uyayku pi (Centro de Atención Telefónica) al 1700 SRI (774 774)

GLOSARIO

1. **Yapana:** aumentar, agregar sumar
2. **Rikuyku:** objetivo
3. **Tillakuna:** estrategia, herramienta
4. **Yuyachina:** conciencia, conocer, acordar
5. **Kanakuna:** deberes, tarea, hechos
6. **Apukkuna:** derechos, autoridad
7. **Riksichishpa:** hacer conocer
8. **Tikrachina:** devolver
9. **Kishpichi manukullki:** prescripción de acciones
10. **Allychina:** arreglar